

HETI SZEMLE.

POLITIKA ES TARSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér.
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
Lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)
Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.
Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Nincs többé adó!

Az államkinestár 131 millió felesleget mutat. Felvirradt boldogságunk hajnala. Ezelőtt mindig deficittel küzdött az államháztartás, több volt a kiadása, mint a bevétel. Gyors tempóban egymásra következő jelesebbnél jelesebb liberális kormányaink végre ketté vágta a gordiusi csomót, az államot majd felveti a pénz, a nép pedig tönkrement, szegény, mint a templom egere.

A földmivesek, kisebb birtokosok s az ugynevezett középbirtokos osztály már csak vagyonának emlékeiből táplálkozik csupán. Emenek joga van visszagondolni azokra a szép időkre, midőn buzával, rozsszal tele volt a magtár, csürjét gazdagon töltötte meg a takarmány, sőt az udvaron is feles számmal állottak asztagok. Midőn gulyát, sertésfalkát és juhnyáját tértitgetett alkonnyatkor befelé az ősi kuriára a kondás, juhász meg a kisbéres. Midőn csillogó szőrű mének prűszkölve toporzékoltak ezimeres hintóba fogva portája előtt. Amazoktól meg ki venné rossz néven, ha elmerengenek, mily jó kedvvel haj-

togatták egykor ökreiket a mezőn, melyekről csakugy rengett a hus a kövérségtől s midőn estennet a a fásasztó napi munka után hazatértek, nem kellett buslakodniok, hogy nincs mit aprítani a tejbe.

Nem haragszik azért senki, nem haragszik a magyar kormány sem. Had' örvendezzenek, ha nekik jól esik, milyen nagy urak voltak hajdanta, sőt ha keserű könnyespek gördülnek ki szemeikből az összehasonlítás nyomán, az sem tartozik rá. Vállat von és nagyurisan pózol bársonyszékében, mert tele a zseb, tele a kincstár, ha nektek nincs mit enni, az nem az én dolgom, de azért fizessétek ezután is pontosan az adót, akár van mi-ből, akár nincs, mert különben lenyuzom a bőrt is a hátatokról.

Ilyen a magyar kormány politikája a magyar néppel szemben. Százharminczegy millió fölösleg van az államkinestárban s azért most is, a ki lelke neki, előáll egy költségvetéssel, melyet 120,935 korona felesleggel zár le.

Hát tisztelet, becsület, de a magyar nemzet mégsem Csáky-szalmája tán, hogy ugy hurezolják szerte széjjel, akinek hogy tetszik. Miért ülnek ott a képviselők az or-

szágházban a jog, törvény, igazság székeiben, ha az ilyen dolgokra behunyt szemmel mondják rá az ament. Miért nem törlik ki jeles vezéröknek a szemeit azzal a zászlóval, melyet ő lobogtatott meg először, aztán összegöngyölytette hirtelen, nehogy észrevegyék, mi van rá felírva. Az ilyen költségvetést nem lehet megszavazni, akinek csak egy csepp magyar vér kering az erében, aki csak egy körömfeketőnyi szeretettel viseltetik az elárvult haza szegény népe iránt.

Ott az eddig dugaszban tartogatott felesleg, 130 millió és most megint ezeket akarnak bekasszálni a lakosság zsirján, amelynek már alig van egy ujjnyi szalonnája. Dehogyan! . . . A sátoros cigány gebéje valóságos rinocerus hozzá.

Nem az itt a teendő, hogy még most is szorítsuk a csavart, mikor már a magyar ember bordái közt szemelláthatólag recseg-ropog még a zuzája is, hanem tessék segítségére jönni ennek a holt koldussá csigázott nemzetnek. Tessék leszállítani az adókulcsot, melynek szertelenül igazságtalan volta leginkább szembeszökő abból, hogy néhány esztendő alatt azt a rengeteg felesleget volt képes besröfolni az ál-

TÁRCZA.

Rómaig és vissza.

Utí naplómból.

Irta: Bodnár Gáspár.

Szombati nap volt. Tíz órakor minden zarándok a Vatikán bronz-kapuja előtt legyen, — szólott a rendező, — mert 11 órakor pápa ő szentsége fogadni fogja a magyar zarándokokat.

Be sem várván a 10 órát, siettünk a Szent-Péter-térre, hogy ott egy megjelölt kereskedésben összevásároljuk azokat az emlékeket, melyeket pápa ő szentségének aladásával ellátva, ide haza, a mieinknek szántunk.

Egy nagy csomaggal kezemben indultam aztán a bronz-kapuhoz.

Rómában lenni és pápát látni, ez nagy szerencse.

Rómában lenni és pápát nem látni, ez nagy pech. (Azért mondják, hogy ha valaki úgy jött haza Rómából, hogy pápát nem látott, röstelli bevallani, hogy Rómában volt.)

A Vatikán előcsarnokában kezünkhöz juttattak a jegyet, mely nélkül oda bejutnia senkinek sem lehet. A kapunál díszesen öltözött svájci testőrség állott, szép, szemre való férfiak, kiknek erővel-teljes kezeikbe olyan jól illik az alabárd. Hatalmas márvány-folyosón haladtunk aztán végtől végig, nem győzvény eléggé bámulni e lépcsőzet nagyszerűségét. Végre megérkeztünk abba a terembe, hol a pápa ez alkalommal fogadni fog. A terem egyszerű, de gyönyörű festményeket sok néznivalót nyújtottak. Fent a főajtóval szemben állott a trón. Egyszerű pirossal behuzott magaslat, olyanfele, mint nálunk a templomokban a vecsernyeszék. A terem ajtajánál és bent is piros ruhába öltözött szolgálattevők, kamerierik sürgölődtek, majd később egy szakasz testőr lépett a trón mögé.

Mi félkörben állottunk s remegő szível vártuk a perczet, midőn a pápát, 200 millió katólikus fejt, saját szemünkkel lathatjuk. Órákat folyton türelmetlenül néztük . . . tizenegy óra már reg elmúlt . . . nekünk végtelen hosszúnak tűnt fel egy percz is. Fel uzenkettő után néhány perczel a testőrség az oldalajtó mellett sorakozik, a teremben néma csend lesz, minden

szem az oldalajtóra függesztve . . . egy pillanat, s előtűnik egy galambosz fő, egy mosolygó sápadt arc, egy hordszéken ülő összetöprödött alak, kit négy szolgálattevő hoz elének. Istenem! gondolám az első perczben, — ezt az ősz patriárkát a szent Péter kriptájának valamelyik koporsójából vették ki. Mikor a zarándokok megpillantották, oly dörgő „éljen”-ben törtek ki, hogy én a mellettem kiabáló Lauka Gusztáv magyar írónak kabátjába kapaszkodtam, mintegy félve, hogy e dörgő éljenre az ősz aggastyán összeesik. Ám mennyire csalódtam. Az az összetöprödött alak felegyenesedett, kezével felénk intgett és saját erejéből trónjához ment és ott leült. Ekkor előállott Dessewffy püspök és elmondotta röviden és latinul, hogy magyarok vagyunk, hogy a társadalom minden osztálya képviselve van. A pápa mosolygott és ismét felénk intgett. A temesvári püspök beszéde következett most. A pápa előtt állott s latinul olvasta beszédét. A beszéd alatt éljeneztünk vagy huszszor. A pápa mindannyiszor mosolygott és a két oldalt álló pápai kamarásokhoz fordult gyakran és mutatta, hogy a magyarok hatalmas éljenek neki igen tetszenek. A püspök elvégezvén beszédét, a pápa kivette zsebéből szemüvegét, azt fel-

lamkincstárba, mellette pedig az is kikopott mindenből, akinek volt még egy néhány megtakarított filérje.

Tessék segíteni a mezőgazdaság helyzetén, hogy fokozhassa a föld erejének termőképességét, tessék elhárítani az értékesítés akadályait, ez legyen a jelszó. Iparosainkat ne dobják oda az osztrák kapzsiságnak. Ha nem vált be az unió, meg kell próbálni a másikat, ezt kiabálja 15 millió torok. Ne a merkantilisták érdekei legyenek mérvadók, hanem a nemzeti igények kielégítésén munkálkodjanak.

A jalkiállítás szerte hangzik az egész országban, az ellenzéki képviselők fujják a riadót, csak a hatalom emberei dugják be füleiket, s jó arccal mosolyognak mellé, mintha mitsem érdekelné őket ez a láрма.

Sutba kell vetni az olyan politikát, mely azért reszket, hogy minél nagyobb summa pénz gyűljön össze az állam zsebébe, azzal pedig nem törődik, hogy honnan kerül az ki. Azért nincs pénz sehohol az országban, mert ott hever összeharácsolva a rengeteg vagyon.

Két képviselő és egy harmadik.

Nem igen volt miért dicsekedni vármegyénk képviselőivel ennek előtte. Ha megkapták mandátumaikat, azután nem tudott többé rólok se az ország, se a kerület. Mint félnék nyulacska lapultak meg pártjuk nagyobb kaliberű potentátai mellett, legfellebb a füleiket hegyezték, hogy mikor dörögessenek bele a vezényszóra intonált éljen-harsona zajába. Aztán beadták szerény voksukat pártjuk szája íze szerint, s ha elég volt téve a fegyelemnek, mehettek haza krumpelit kapálni.

A választás viharos napjaitól eltékozva, nem magasztalta őket többé senki, nem lelkesedett értük senki, de nem is akadékoskodott beléjük senki. Nem is volt miért. Akkora jámbor instrumentumok valának, mint a falusi bakter göresös végű botja, mely

tette és egy papirosról olvasni kezdett. A teremben esőndesség volt, mint egy sirboltban.

Lassu, alig hallható hangon kezdé beszédét ő szentsége. A harmadik, negyedik mondatnál azonban emelkedni kezd a hang s ez emelkedés csakhamar *rytmikus csengéssé változik*. Az egész termet betöltő erős hangban volt valami siró, valami kesergő fájdalom, melyet azonban a jobb jövőben való remény, a Gondviselésben való hit mérsékelte. Észte a hangot hatalmas, erős taglejtések kísérték. Mikor egy—egy nyomósabb szót ejtett ki, keze ruganyosan emelkedett fel s vele emelkedett az egész test sulya is. Az arcz nem volt ekkor olyan sápadt, *alakja ki-egyeneseedett, a nagy mélységes szemekben a még most is tavaszt ünneplő lélek sugarai ragyogtak*. Mi mély bámulattal hallgattuk e gyenge testben lakó lélek ily fönséges nyilvánulásait és nemzeti szokás szokás szerint folytonosan éljeneztünk.

Mit beszélt a pápa? Elmondotta, hogy a szentszék mindig szerette a magyarokat. Megemlékezett első királyunkról, szent Istvánról, és a mi őseinknek szent vallásunk iránt való hűségéről. Mondotta — tudom, hogy nálatok is, mint az egész világon, ne-

rögtön olyan ártatlan jószágnak bizonyul, mihelyt mozgást vesz észre az éji setétben, hogyha lábai kelhetnének, azonnal a falutolsó szélén szedné fel magát.

Évek hosszú során keresztül először eset meg, hogy a multheti parlamenti vitában Szatmár aratta a dicsőséget, nemcsak odafent a tornyos ház falai között, hanem színe előtt az egész országnak. Vármegyénk két új képviselője szállott sikra az elvárások mezején, hogy bizonyágot tevén képességeik és a haza sorsa iránt mélyen érző szívökről, odaálljanak a nagy küzdők sorába, kiknek nevére megdobban a magyar ember kebele, kiknek működése előtt, még akkor is, ha a politikai elvek különben elválasztanak, tisztelettel kell meghajolni.

Az egyik *Jékey Zsigmond*, Mátészalka új követe, a másik *Papp József* nagysomkuti képviselő, kit egy liberális zsidó kedvéért a kormány annak idején minden áron ki akart turni.

Sem az egyik, sem a másik pártjának programjával nem rokonszenvezünk. *Jékey* a Kossuth-párt hívének vallja magát, melynél silányabb tákolmány aligha látott valaha napvilágot. Ugy, hogy szinte csodálkozik az ember és kérdi magától, hogy lehetséges az, hogy egy *Jékey Zsigmond*, akit talpig jellemes és egyenes embernek ismer a vármegye, épen abba a zászlórudba kapaszkodott, amelyiknek a vége a *Kossuth Ferenc* kezében van. Hát nem sokkal fenségesebb dolog volt volna az *Ugron Gábor* oldalán állani? . . . Ez az ő nézeteinek, felfogásának, multjának, naturájának és karakterének minden tekintetben jobban megfelel. *Papp József* pedig kormánypárti programmal küldette magát az országházba. Ennél nem kell többet mondani, mindjárt evidens, hogy mi nem vagyunk abban a táborban.

Annak dacára mégis elismerjük az érdemet, épen innen látszik a pártatlanság, melylyel az ország vagy a társadalom szereplő egyénei felett ítéleteinket mindenkor kimondjuk.

Jékey Zsigmond a társadalmi viszonyok, specialiter a tönk szélén álló birtokos osztály és a kiszolgáltatott iparosok helyzetének javítása érdekében emelte fel szavát. És tette ezt a szó hatalmának olyan sulyával, hogy nevét mindjárt szerte vitte a tá-

viró, s fellépésének határozott karakterét elismeréssel, sőt magasztalva kommentálja a fővárosi és vidéki sajtó.

Papp József, nemzetiségére nézve román, harcra száll a dákorománok aknamunkája ellen, elítéli azt a lelketlen izgatást, mely feldulja a testvéries egyetértést a nemzet kebelén egyforma jogokban részesülő s egyforma szeretettel apolt magyar és román testvérnép között. Kimondja, hogy a román nép nem ellensége a magyarnak, hanem a kétes jellemű és existenciájú agitátorok törekvésének szítani az ellentéteket, hogy majd alkalomadtán a zavarosban halászhasanak. Ilyen elveket, ilyen fellépést, ilyen irányban haladó tetteket kérünk a románság vezetőitől, mert hiszen Magyarországon a legtöbbszörösebb magyar nemes sem bir semminemű kizárólagos jogokkal, csak épenannyi van neki, mint amennyit bármelyik más nemzetiségűnek juttat. *Papp József* tehát nemcsak okosan, de igazán és talpraesett határozottsággal beszélt, mint ahogy elfogulatlan magyar állampolgárnak beszélnie kell.

Ime bemutatuk a két képviselőt, kik egészben vége a mult heti parlamenti viták dicsőségéből az oroszlánrészt vették ki. Van azonban még egy harmadik.

Ez nem a miénk, Isten adná, hogy ne is legyen soha. Pesten választották meg a Terézvárosi zsidók képviselőnek demokrata programmal. Minket közelebből azért érdekel, mert elvette egy mátészalkai zsidónabornak a leányát, s így elég alapos jogunk van félni, hogy egykor megelőgelvén az ügyvédkedést, s beleunván babéraiába, haza jön, átveszi a dominiumot és lesz belőle szatmár-megyei nagybirtokos.

Bizonyára tudja mindenki, hogy Vázsonyi (alias Weiszfeld) Vilmosról van szó. Szinte szégyeljük nevét az előbbi két derék képviselővel egy helyen említeni, nemis a párhuzam, hanem épen a kontraszt kedvéért tesszük, de meg mert házasságánál fogva bennünket közelebből érdekel, és mert az említett két képviselőn kívül, habár ellenkező irányban, ő aratta a mult hetek dicsőségét.

Az egyetemi kör, melynek egykor tiszteviselője volt, gyászleppellel vont a az elnöki szobában kifüggesztett csoportképen ékte-

héz idők járnak . . . aztán, szíves olvasóm, kért mindnyájunkat, hogy szeressük hitünket. Ha hallottátok volna ezeket az esdő, atyai szavakat Isten helyettesének ajkairól!

Most felállott ő szentsége, beleült a hordszékebe s minden egyes zarándokhoz elvitette magát. Mit és kivel beszélt a pápa, mig elibem ért, én nem tudom, mert a csomagomat pakoltam jól ki, mint husvét első napján szokták szenteléskor a sonkakosarat, s feltettem magamban, hogy nem leszek elfogult, nem fogok remegni, hanem jól megcsókolom kezét és — mikor előttem volt, remegtem, mint egy gyermek. Alig tudtam kiejteni a temesvári püspöknek, — mert ez mutatott aztán latinul be a pápának, — hogy ki vagyok? Hanem egyszerre csak visszanyertem bátorságomat. Megragadtam hófehér kezét és háromszor jól megcsókolám. Ő szentsége ezalatt másik kezével megsimította arczomat és így szólott latinul: „A jó Isten áldjon meg téged, jó fiam, és műveidet!”

Mig a mellettem álló *Lauka* Gusztáv ékes latin nyelven és hatalmas hangon mondotta, hogy ő régi magyar író, én le nem vettem a szemem a pápáról és jól megnéztem. Arca hosszukás és sárga, mint a vi-

aszak. A magas és mélyen ráncolt homlokot ősz fűrtök veszik körül koszoru alakjában, feje fehér, mint a leesett hó, ajka hegyes, szája nagy és örökös mosolygó, ajkai jól előredudorodók. Az olasz typus legott felismerhető. Tiszta hófehér reverendában, fején szintén kis fehér kapuczinum van. Vállairól biborveres palást omlik le, mely a fehér ruhát még élesebben kiemeli. Kezeit egész a kéz közepig fekérek keztyű takarja.

Még egy jelenetről kell megemlékezni. Nem messze tőlem egy igen elegáns úri nő várta a boldog pillanatot, midőn a pápa eléje kerül. E hölgy igen csinos és nagy gonddal készített kapuczinumot tartott kezében. (Olyan kis sapka ez, melyet a püspök hord, de fehér.) A mint a pápa eléje érkezik, a hölgy így szól:

— Szentséges atyám, fogadja kegyesen e csekélységet s tegye boldoggá leányomat, ki azt készítette.

A pápa kegyesen mosolygott, aztán hirtelen levette a maga fejéről kis sapkáját és francia nyelven így szól:

— Te meg fogadd ezt el tőlem — s azzal az új kis sapkát saját fejére tevén, tovább ment.

lendő portróját, jeléül annak, hogy méltatlan lett ahhoz az intézményhez, mely egykor kebelén dajkálta. Az ifjuságnál nincs érzékenyebb hőmérője a nemzeti aspirációknak. Az érdemet a legparányibb érintésre felemeli, a hazaárulót menten megbélyegzi érdeme szerint.

Ez a jeles firma Debreczenben nyilvános helyen *bestiáknak nevezte a hazáért küzdött és elhalt őseinket*. Az egyetemi ifjuság azonnal kiáltványokon és plakátokon tiltakozott a hazaárulással határos kegyeleltetés ellen. *Vázsonyi* ellentüntetést rendezett, összeszedett egy zsidóvásáryi terézvárosi kaftányos a tyafi és egy esomó bérdemokratát, velök éktelen ordítás között a képviselőház elé vonult, ilyen módon akarván nyomtatékot adni az interpellációnak, melyet épen akkor intézett az ifjuság fellépése miatt *Vázsonyinak* egyik barátja a vallás és közoktatásügyi miniszterhez.

Csodálkozunk *Wlassitson*, hogy nem tudja, vagy nem meri visszautasítani az ilyen toleranciát, hanem őtől — hatol mint a rossz diak, mikor kérdőre vonják, hogy miért paklizta ki az óráit. Végre is akármit beszél *Wlassits*, ő nem a nemzet közvéleménye. A közvélemény ott van az ifjuság pártján, már pedig ha az valakit elítél, meg van az ítéltve. Hisz-zük, hogy *Vázsonyival* is elbánnak odafent.

Mi csak azért említjük fel e helyen dicső szereplését, hogy tájékozódva legyen felőle minden szatmármegyei ember. Ha majd ide jön uraskodni és adja a bankot, ne felejtse el a magyar társadalom, hogy ennek a pókhendi zsidónak a magyar ember bestia és számoljon le vele érdeme szerint.

Viszonzás „Y” urnak.

Igen tisztelt uram! A multkori nyugodt érvek után dissonansnak vélem azt a hangot, melyet „Válaszában” használt. Engem Lueger és *Vázsonyitól* sok válaszfal különít el és hogy mégis felhoztam őket, azért volt, mert azt gondoltam, hogy némely körökre jobban hatnak, mintha elvtársaim táborából venném a példákat, másrészt, hogy lássa ön is elfogulatlanságomat. Egyébiránt a multkori cikkemben említett váradi mozgalom után, most egy másiktól is tehetek említést.

A Majna melletti Frankfurtban egy sok

tagból álló szövetség alakult a párbaj ellen s ennek védnökségét nem kisebb ember, mint XXII. Reuss Henrik elfogadta. Nos uraim! én ebben ismét a haladás, a kibontakozás jelét látom.

Ha azonban „Y” urat távoli események nem érdekelnék, közeli is tehetek említést. Városunkban mióta a vitát folytatjuk, — több előkelő állású, higgadt, komoly férfi egészen határozottan kimondta, hogy elvből nem párbajozik s ha mégis sértésnek lenne kitéve, más úton szerezne magának elégtételt. Mindezek szavában talán mégsem volna helyes kételkedni, azért mert egy — kettő azok közül, kik a párbajt ellenzik, elvben tényleg mégis párbajozott. Én már ösmertem olyanokat is, kik elvben a párbaj hívei voltak, de alkalomadtán nem párbajoztak s mégsem merek, nem merhetek e néhány esetről általános érvényű következtetést hozni.

Az általam említett urak az elégtételvevésnek különböző neveit említették. Beszéltek retorsióról, törvényről, bocsánatkérésre kényszerítésről stb. Voltak e módok között olyanok, melyeket nem helyeselhettem, ön bizonyára képzeli, hogy melyeket, de azért mégis a logika ítélőszéke előtt igazságosabbnak és kisebb rosznak tartom magam is, mint a párbajt.

Az Ön által nagyon enyhének ítélt, törvény szabta büntetés is eléggé megbélyegző. Mindig szemére lehet vetni az ilyennek, hogy becsületsértés miatt el lett marasztalva, az előkelő társaságok feszélyezve érzik magukat ilyenek jelenlétében s a kaszinókból is lehet kérelmezni kizáratásukat.

Én azonban — ismételtén állítom — szigorubb büntetést óhajtok a törvény részéről s nem aggaszt az a gond, ami önt, hogy ez ál amerikai párbajra kényszerinténők honfitársainkat. Nálunk ugyanis — a mi örvendetes jelenség — a komoly, nagy szenvedély idézte párbaj ritka. A multkor említett borközi sértésektől eltekintve, a legtöbb párbajt krakélerség vagy feltűnési viselkedés idézte elő. Az ismeretlenség homályában levő, kegyetlenséggel rendelkező, de szellemig tartalom nélküli egyének nevüket ez által akarták forgalomba hozni. Ezek az urak ugyan nem mennek a kulisszák mögé! Ám de velök szemben az államnak joga és kötelessége teljes erejével védeni munkás polgárait.

Ha mindig léha vagy közveszélyes emberek esnének a párbajban áldozatul, nem volna a higgadtabb elemekben olyan nagy ellenszenv ellene, de mikor egy providentialis férfit mint Puskind, vagy hozzá hasonló nagylelket, akinek működése az emberiségre, esetleg kisebb-nagyobb körre áldást hozó, élete virágában dönt le a buta golyó, akkor mindenki megdöbben.

Ilyenkor a megnyílt sirból fény lövel ki,

amely mindig jobban terjed. A sok nemes áldozat után lassankint az emberiség intelligensebb része belátja: 1.) Hogy a párbaj inhumanitás, mert megfoszthatja a társadalmat egy hasznos tagjától. 2.) Hazafiatlanság, mert elütünkkel és vértünkkel szülőföldünknek tartozunk; nem szabad tehát azt, különösen nekünk magyaroknak, kockára tennünk, kik ádáz ellenségek közepette olyan kevesen vagyunk, hogy, egy jeles államférfiunk szerint, még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni.

3) Kegyetlenség, mert emberölési kísérlet (még ha nem is végződik halállal) s durva megnyilat egyik vagy másik család megszentelt érzelmei, esetleg existenciája ellen s elzüllesbe, tönkbe juttatása több ártatlan, jobb sorsa érdemes gyermeknek.

4) Értelmes férfiúhoz méltatlan, mert nem az igazság követelménye szerint dől el az eredmény, hanem a kegyetlenség vagy pláne a véletlenség hozza azt létre.

5) Jogtalanság, mert nem áll hatalmunkban az önbíráskodás. Egy jogállamban a bírói hatalmat csak az állam gyakorolhatja. A párbaj egy ránk maradt intézmény az ököljog korszakából, a melyben mindenki úgy vett elégtételt, ahogy tudott. Ma, midőn ezek a princípiumok mind jobban kezdenek átmenni a köztudatba, én nem tartok önnel és nem jósolok hosszú életet a párbajnak. Ha az állam a maga hatalmával támogatni fogja az örvendetes társadalmi mozgalmat, akkor előbb utóbb ki megy a divatból, a mint megzúnt a várurak közt folytatott magán háború. Szorványosan ugyan előfordulhat, de nem lesz ragályos betegség vagy, ha úgy tetszik, mania. Volt már civilizáció Görögországban, Rómában párbaj nélkül, — a bekés napokról van szó, — pedig ott a férfias erő és bátorság egy cseppet sem volt hátrább mint nálunk, miért ne lehetne meg a nélkül a modern civilizáció is, a mely a kereszténység szelid és magasztos eszméiből sarjadzott?

Végre arra kérem önt igen tisztelt „Y” ur, hogy ne legyen pessimista, bizzék az emberi nem fejlődésében, a ki maga is hasznos eszközt ajánlott a párbajmánia csökkentésére, a mely ellen küzdeni volt a mi tulajdonképeni célunk is. Béke velünk!

J.

Hirek.

Gyertyaszentelő. A mult vasárnap ülte a kath. egyház annak emlékeztétét, hogy Jézust a bold. Szűz a templomban bemutatta. Az agg Simeon a világ világosságának nevezte ekkor az isteni kisdedit. A világ világosságának jelképeül szenteltet gyertyákat az egyház, melyeket

Mintegy óráig lehetett köztünk ő szentése. Mikor a bemutatásnak vége volt, még egyszer felállott hordszékében s megáldott minket. Megáldotta azokat is, kik itthon maradtak — Magyarhonban.

Aztán dörgő éljeneink közt eltűnt!

* * *

És most, szives olvasóm, menjünk haza a Minervába, mert már két óra délután s mi már reggeltől talpon vagyunk.

Siessünk is! A ki gyalog megy, annak ismét meggyül a baja az utcán. Az embert minduntalan megállítják. Egy kölyök ugrik eléd, megragadja lábaidat s erőnek erejével taszítja eléd kis sámedliját, hogy ott a Szent Péter-téren, mit sem teketóriázva, kisubiczolja cipődet. A másik közeledik feléd s éktelenül kiáltja: „Rikordó di Róma!” Ez a képes album, melyben Rómának nevezetességei vannak.

Mi menjünk kocsin. Drága az idő. Siettünk is. De nini. . . mit eresztenek ott le az ötödik emeletből egy spárgán. Egy boglyos talián asszony ereszt egy kosarat le. Alant a zöldségáros retket, krumplit, salá-

tát rak bele, aztán fentről ismét visszahuzák.

Ni, milyen praktikus a talián.

Már ebédelni kezdünk. Az én urambátyám szörnyen kiéhezett. Mondottam ugye, — szólott fáradtan, — hogy itt Taliánországban csak az ember szemét traktálják, a gyomrát meg üresen hagyják.

Hozták a halat.

Bizony-bizony ez nem a magyar ember gyomrába való. A vajba csak hogy bele nem ful.

Urambátyám megkóstolt egy falatot, de rögvest visszafordult szájából.

— Ősém uram! — szólott esendesen, — hátha ide hinók azt a vendéglőst?

— Miért, bátyám?

— Megmondanám annak a hunczut taliánának, adjon már egy kis tepertős turósesuszát, hiszen megfizetem én.

Persze hogy mosolyogtunk.

Ha szives olvasóm óhajtja, most kissé megpihenünk, de Rómában maradunk. Ott hagyom az én olvasóimat, mert bizony még tizedrészt sem mondtam el annak, a mit mondanom kellene.

Colosseum, Forum Romanum, a 364 templom közül egynehányat, a katakombák és még sok minden.

Addig is, a mig találkozunk, egyre kérem önöket.

Alkudjanak! . . .

Alkudjanak a fiakkerekkel, alkudjanak a szivarra, alkudjanak mindenre, mert a talián becsapja!

Egy emlékkönyvet, melyet pénteken 10 liráért kínáltak (5 frt.), hétfőn megvettem 3 liráért.

Mert Taliánországban ugy van az, szives olvasóm, hogy a taliánok még a jó Istennel is alkuba szeretnének bocsátkozni.

T. i. szeretnék, ha Rómában az egyseges Olaszhon királyának székhelye lenne, de mert a pápa nélkül koldusok lennének, azt is szeretnék, hogy a pápa a világ végéig ott maradjon.

Ott is marad, adja a jó Isten, hogy mint saját tulajdonában.

a hívek a templomban vagy azon kívül körmenetben hordoznak körül, örömekeket zengedezvén. A székesegyházban a szentelést és szentmisét dr. Kádár Ambrus prépost-kanonok végezte.

Új belső titkos tanácsos. Ő felsége br. Vécsey Józsefet, vármegyénk eme köztisztviselében álló főurat valóságos belső titkos tanácsosnak nevezte ki. Kitüntetéssel nagyobb érdemeket nem sokszoroztalmaztak mint most. Ritka nemes szív lakik keblében, mely egy egyháznak, mint hazájának legkisebb érintésére azonnal megdobb. Vallásos buzgósága és honszerelme mindig tette készen találják a küzdelem terén, hol a jog, igazság és a szó fegyvereivel törekszik győzelemre vezetni a kérdésben forgó ügyet, ha annak keresztülvitelét az emberiség, a nemzet, vagy szűkebb körben a társadalom jól felfogott érdekeiért kívánatosnak tartja. Az országgyűlés valamelyik házának mindig tagja volt. A hatvanasévekben mint képviselő, majd mint főrendi tag szolgálta nemzetét. Jó szíve az irgalmasság eszelekedeteinek terén nem ismer határt. Azokban a községekben, hol uradalmi fekszenek, valóságos jótévő atya a lakosságnak. Ha csapások látogatják a népet, ő a legelső, ki segítségükre jön. És teszi ezt oly bőkezűséggel, mely egymagában képes enyhíteni a szerencsétlenek sorsán. Megtörtént nem egyszer, hogy midőn tűzvész pusztított a lakosság között s negyven-ötven család lett hajléktalanná, s esett a lángok martalékául minden vagyonuk, a nemes főúr pénzt, buzát élelmiszert osztott ki közöttük, sőt az építéshez szükséges anyaggal is ellátta őket. Bizonyára örömmel fogadja kitüntetését nemesak vármegyénk, hanem az egész ország, mert nemes célra irányuló törekvéseiért a legszélesebb körben ismerik.

Személyi hír. Miután az autonómia kongresszus fél hónappal felfüggesztette tárgyalását, Hehelein Károly prépost-kanonok, autonómia képviselő is haza érkezett Budapestről, s csak a tárgyalások fonalának felvételekor fog ismét visszatérni.

A temetés. Domahidy Ferencz nyug. főispán Angyalosban az egész kiterjedt rokonság és nagy közönség jelenlétében helyezték a családi sírboltban örök nyugalomra. A temetést Biky Károly szatmári esperes-lelkész végezte, a helybeli lelkész a sírnál mondott rövid bucsuztatót. Az egyházi szertartás után Hugonai Béla gróf főispán emelte ki az elhunyt polgári és egyéni érdemeit, dr. Böszörményi Emil a szatmári Takarékpénztár igazgatósági tagjától bucsuzott el. A vármegye képviselőjében jelen volt Nagy László alispán, Ilosvay Aladár fője yz, dr. Serly Gusztáv főorvos, Nagy-Károlyt Debreczeni István polgármester, Nagy-Bányát Gellért Endre polgármester, városunkat Körösmezői Antal közig. tanácsos, Vajay Karoly tiszti főügyész, Péchy Antal tb. főkapitány, Tankóczy Gyula tanácsjegyző, Litteczky Endre és Szimonisz Albert bizottsági tagok képviselték, s a város nevében a ravatalra koszorut helyeztek.

Püspöki körlevél. Most jelent meg a püspök ur első körlevele, melyben visszpillantván a múlt év eseményeire, felsorolja azokat a nevezetesebb mozzanatokot, melyek az egyházmegye területén a múlt év folyamán végbementek. Az eredmény meglepően szép, mert is jövő számunkban részletes adatokkal szolgálunk.

Jótevény főpásztor. A püspök ur 66. életkora a múlt év folyamán csupán egyházi célokra 36667 kor. 32 fillér adakozást tett saját pénztárából. E kimutatásban tehát nem foglalják a múlt évi adományainak tel-

jes összege, hanem csak a szorosán vett egyházi célokra tett jótevénye. Az adományok köv. oszlanak meg: A szatmári kath. legényegylet házának újonnan való építésére 12200 koronát ajánlott fel A lelkészek, segédlelkészek, tanítók fizetés póléka czímen megállapított évi járulékokra 12501 kor. 62 fillér. Templomokra: a pósházi templom építésére 802 kor. 26 fill., az új-hutai kápolnára 600 kor., az eőr-darmai templom újjáalakítására 800 kor., a mező-kaszonyi templom renoválására 2448 kor., 80 fill., a nagy sumku i templomfedele javítására 534 kor. Templomi felszerelésekre: a székesegyház két oltáron elhelyezett ereklyetartókért 903 kor. 64 fill., a bucui templom belső felszerelésére 100 kor., a fehérgyarmathi harangra 300 kor., a csekei orgonára 220 kor., a nagy-zokondi orgonára 200 kor., a csecehóti orgonára 200 kor. Iskolákra: az erdődi iskola építésére 2000 kor., a fekésházai iskolára 1100 kor., a huszaki iskolára 400 kor. Höss M. Crescentia életrajza kiadásának költségeire 1357 kor.

Káptalanunk jótevénye. A múlt év folyamán a káptalan, mint testület, ugyszintén annak egyes tagjai a köv. jótevényeségeket gyakorolták: 1.) A káptalan az újonnan szervezett székesegyházi orgonistai allas díjazására évi 1200 koronát, a szatmári kath. legényegylet házának építésére 2000 koronát ajánlott fel. Sz. Gyula pápánapján az előléptetett kanonokok installációja alkalmából 600 koronát szolgáltattott a püspök ur kezéhez az egyházmegye czéljaira; a szolyvai templom építésére 600 koronát, az eőr-darmai templom helyreállítására 200 koronát adományozott. Összesen 4600 korona. A káptalan egyes tagjai ezenkívül még a köv. adakozásokat tették: 2.) Szabó Norbert nagy prépost kanonok az aggypapok nyugdíjalapjára tett alapítványai összegét újabban 300 koronával gyarapította. 3.) Kádár Ambrus dr. prépost kanonok a tiszta-ujlaki templom új harangjára 1000 kor., az akna-sugati sz. Anna kápolna fentartási alapítványul 100 koronát, a pósházai templomra 400 koronát adományozott. 4.) Hehelein Károly prépost kanonok az eőr-darmai templom helyreállításának költségeihez 400 koronával járult. 5.) Pemp Antal kanonok installációja alkalmával 800 korona alapítványt tett a felsőbányai kath. legényegyleti ház fenntartására. 6.) Lessenyey Ferencz dr. kanonok az eőr-darmai templom renoválására 3000 koronát adományozott. 7.) Hampel János t. kanonok, az ugvári Gizella-ház javára 1000 koronát adományozott. Összesen 7000 korona.

Egyházmegyei hír. Láng Ferencz sándorfalusi esperes-plebános az üresedésbe jött erdődi plebániai javadalomra neveztetett ki lelkésznek. Ennek folytán a sándorfalusi plebániai javadalomra e hó 15 ig terjedő határidővel pályázat hirdettetett. A kérvényeket gróf Károlyi István kegyurhoz címelve az egyházmegyei hatóságokhoz kell benyújtani.

A bíróság köréből. Kormos József felsővisői járásbírói aljegyző a szilagsomlyói járásbíróshoz albírónak, Petruska József halmi lakos ügyvédjelölt a máramaros-szigeti törvényszékhez albírónak neveztetett ki.

Előléptetett főmérnök. A m. kir. pénzügyminiszter Abaffy Jenő kataszteri mérnököt s felügyelő helyettesét az országos kataszteri felmérés rendszeresített tisztulészmában a IX. fizetési osztály 2. fo. osztába f. év január 1 del kezdődő érvénnyel előléptette.

Áthelyezések. A kir. pénzügyminiszter Hichmann Karoly kir. adóhiv. pénztárnokot Török-Kantársáról Máté-Szalkára, Magyarosán Mihálykir. adóhivatali tisztet Nagy-Mihályról Nagy-Bányára, Kriszt János adóosztot Nagy-Bányáról Nagy-Mihályra helyezte át.

Gondos főpásztor. A püspök ur az ungvári kath. leg. nyegylet hazbértörlesztésére haromszázharminczhárom koronát adományozott.

Eljegyzések Zsathovics Cyrill fabiánházi kántortanító jegyet váltott Bobonka András bökönyi kántortanító leányával, Mariskával.

— Szabados Miklós pályavégzett papnövendék eljegyezte Csueska Irma tanítónőt. — Lyachovics Iván munkács-egyházmegyei pályavégzett növendékpap jegyet váltott Kaminszky Géza kán. képezdei igazgató leányával, Nesztyával. — Szabó Antal okl. tanító jegyet váltott Tink András felső-ribnyic-ei tanító leányával, Mariskával.

Lakoma. A szinyerváraljai új főszolgabíró Ilosvay Gusztáv tiszteletére a napokban Sz. Váralján a nagyvendéglőben lakomát rendezett a városi és járási intelligencia, a melyben körülbelül 100-an vettek részt és számos pohárköszöntőben éltették az új főszolgabíró és sikert kívántak működéséhez.

Államsegély. A munkács-egyházmegye kormányzata alatt álló lelkészek illetményei javítására a közoktatásügyi m. kir. miniszter 9550 K-át küldött az egyházmegye kormányhoz, mely összegből 53 lelkész fog segélyt nyerni.

Hymen. Vohnáz István mező petrii tanító e hó 2 án esküdt örök hűséget Rimili Juliskának Mező-Petriben. Az esketési szertartást Brázay János plébános, szentszéki ülnök végezte, ki az ifju parhoz emelkedett szellemű beszédet intézett.

Igazolt mandátum. Tegnap és tegnapelőtt tárgyalta a kir. kuria az aranyos megyesi kerület képviselője, Szentiványi Gyula megválasztása ellen beadott petíciót, melynek végeredménye az lett, hogy a kérelmezőket elutasította. Szentiványi Gyula a kerület képviselőjének jelentetett ki.

A színész jubileuma. Vihary Elemérnek, szintársulatunk e kiváló tagjának tegnap folyt le 30 éves jubiláris ünnepeltetése a városi színházban. Szép és előkelő közönség töltötte meg a nézőteret, mely a most is kitűnően alakító mesternak bőven nyilvánította halás elismerését. Az előadás után az iparos ifjak Ouhonába gyűltek össze a jubiláns tisztelői és jóbarátai, hol fenségesen ragyogó kedélyhangulat uralkodott.

Nem kelt zengeráj. A pozsonyi színész-társulat egészséges eszmét pendített meg. Jel-szava: „Alakítsunk a német zengerájok helyébe magyar daltársulatokat.“ E czélból felhívást bocsátott ki a csatlakozásra, melynek érdekében a budapesti egyetemi ifjuság már megtette a kezdeményező lépéseket. A pozsonyi színész-egyesület óhajta, hogy az országos színész-egyesület tagjainak engedtessek meg, hogy az egyesület fenhatósága alatt működhessenek az ilyen daltársulatoknál. Kettős czelt érünk el ezáltal, segítve lesz némileg a mostoha viszonyok közt élő színészeket, s megtisztítjuk az országot a német zengerájoktól, melyeknek káros németesítő hatása gátló akadálya ugy a főváros mint egyes vidékek megmagyarosodásának.

Sorsa a Wechsler lapjának. Az agyon-gázolt revolver-zsurnalista lapját, ki felszedvén batyuit el is vitorlázott már jobb éghajlat alá, amint értesülünk, Erdősi Vilmos vívómester akarja átvenni. Nem lehet ellene kifogásunk, hogy vármegyénkben kormányparti színezettel bíró lap tartassék fenn. Elvégre minden párt-nak szabadságában áll lapokat alapítani elveik terjesztésére. De az ellen már határozottan tiltakozunk, és küzdeni fogunk, hogy köztisztviselők bizottságoljanak a politikai színezetű lapok élen. Nekik ahhoz semmi közük nincs. Szó sincs róla, hogy vele fegyverbarátságot kötni nem fogunk, és ha szélet fog vetni, minden bizonnyal vihart arat.

Dominó tánczestély. Szombaton este lesz tehát a nőegylet hazias jellegű tánczestélye a Polgári társaság termeiben. Remélhetőleg jól fog sikerülni, mert egyszerűségével bizonyára vonzani fogja a közönséget. A nőegylet hölgyei bizonyára mindent megtesznek a fényes siker. biztositása czéljából.

Bezárt iskolák. A vörheny heveny fertőző betegség ismét járványszerűen lépett fel városunk területén. A ragályos betegség terjedésének meggátlása czéljából a városi tanács szigorú óvintézkedéseket léptetett életbe. A tiszti főorvos javaslatára a h. polgármester az összes elemi iskolákat, óvodákat három heti időtartamra — febr. 20-ig — bezáratta.

Vasuti és postatisztek bálja. A vasuti tisztikar a postatisztkarával együtt f. hó 1.-én a vasuti indóház II. osztályu várótermében fényesen sikerült táncmulatságot rendezett. Daczára, hogy ugyan e napon volt a kereskedő bál is, a kedélyes táncmulatságon az intelligencia nagy számmal volt képviselve.

Fizessük az adót! Ez ugyan sehogyssem vág össze vezércikkünk szellemével, de hát ilyen az irónia az életben. Mig másként nem lesz, tünni és fizetni muszáj. Épen most hívja fel a polgármester az adózó közönséget, hogy az állami, községi és utadói első negyed-részt a múlt évi adókiivetéshez arányítva e hó 15-ig a városi pénztárba fizesse be, mert ezen időn túl a folyó évi adók után késedelmi kamat fog számíttatni és márczius első napjától végrehajtási eljárás fog alkalmaztatni. Együttal értesíti a közönséget, hogy ugy az állami, mint a községi adóhátralékokat, hegyut, laktanya-építési költségeket, valamint az utadói, iparkamarai illeték, hadmentességi díj, jog- és bélyegilleték, ipartanodai tandíj, illeték-egyenérték, műgyalogyjárda, kereskedelmi iskolai tandíj, betegápolási adó, villany vagy bármi néven nevezendő hátralékot 8 nap alatt szinten fizesse be, mert ezen idő után a városi pénztár ezen követeléseit végrehajtás útján fogja behajtani.

Jól sikerült bál. Halmiban a róm. kath. iskolaszék által rendezett táncmulatság oly pompásul sikerült, hogy mindenki teljes megelégedéssel és a legjobb emlékekkel van iránta. Kedves, szórakoztató mulatság volt, hol a jelenvöltek mindegyike a legkellemebben töltötte az időt. A tiszta jövedelem 51 korona 44 fillér. Hozzájárultak az anyagi siker előmozdításához: a püspök ur, ki 10 k.-át küldött, Benyovszky Aladár főgondnok 6 k. Szentpály Jenő 5 k. Diemánd Lajos 3 k. 44 fill. Nagy József ügyvéd 4 k. Kun Károly 2 k. Tóth Imre mérnök 2 k. Mar kovics Mór, Pap Gábor, Harsányi Győző, Mindák Józsefné, Pemplényi Pálné, Vajda Gábor 1—1 k. Mandics János, Govrik János, Kónes László, id. Kunfalvy József, ifj. Kunfalvy József, Petróczy Zoltán, dr. Lederer Zsigmond, Akkermann Antal 2—2 k. Kocsis József, Kora György, Barlanghy Martha Mőrey István 1—1 k.-át.

Kitüntetett puskműves. Ő felsége a király *Rusolán* Mártonnak, a szatmári honvédegyalozred I. osztályu puskművesének sok évi buzgó szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Gyászhir. *Bárdos* Sándor 12-ik ezredbeli honvéd főhadnagy mult hó 30-án, életének 28-ik évében elhunyt. — *Szűcs* Mihály e hó 1-én, életének 71-ik, boldog házasságának 39-ik évében városunkban elhalt. — *Kovács* Guztáv mult hó 29-én, életének 37-ik, házasságának 4-ik évében elhunyt. — *Özv. Zombory* Zsigmondné 12 éves leánykája, Erzsébet, mult hó 28-án, Budapesten a Stefánia gyermekkórházban elhalt.

Az uti költségvetés. Leérkezett a kereskedelmi miniszter határozata az 1901.—1902. évi közuti költségelirányzat tárgyában. A miniszter a közgyűlési határozatnak az utak építésére vonatkozó junctim részét nem hagyta jóvá, valamint a nagy kölcsön felvételére vonatkozó részt.

Felolvasó est. A Kath. Kaszinó e hó 9-én, vagyis a jövő vasárnap, a Czeccil-egyesület hangversenytermében felolvasó estélyt rendez a következő műsorral: 1. Felolvasás. *Tartja Orosz Alajos* főgymn. tanár. 2. Magyar népdalok. Czimbalmos előadja *Hadady* Erzsike kisasszony. 3. Monológ, előadja *Kölcsey* Margit k. a. 4. Zongorajáték, előadja *Lukácsy* László. Kezdeté este 7 órakor lesz, mint-hogy ötvenedvasárnap lévén, 6 órakor a székesegyházban szentségbetétel lesz. A műsor után társas összejövetel a kath. kaszinó termében. A kath. kaszinó felolvasásai iránt folyton nagyobb az érdeklődés városunk közönségének köreiből, ami könnyen meg is magyarázható, mert mindig oly élvezetes és ugyesen összeállított programmot nyújt, mely a művelt izlést teljesen kielégíti. Aki ott egyszer megjelenik, má-

sodszor nem kell hívni, megy szívesen magától, mert a felolvasó teremben élvezetet, utána a kaszinóban kellemes időöltést talál.

Hangverseny és táncmulatság. Az ungvári katolikus kör *Firczak Gyula* munkácsi püspök védnöksége alatt az újonnan alakult egyházi énekkar és a 66. es. és kir. szerezzenekarának közreműködésével e hó 9-én, a Korona Szálló nagytermében hangverseny-nyel egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépő díj: Személyjegy 2 kor. Család-jegy 4 kor. — Felülfizetések köszönettel fogadtanak. A ki téve désből meghívót nem kapott s arra igényt tart, forduljon *Peltsárszky* Béla urhoz. A hangverseny műsora: I. *Rákóczy nyitány.* Keller Bélától. Előadja *Feix Adolf* karógy vezetésével mellett a *katonai zenekar*. II. *Sopran solo.* Előadja zenekari kísérettel dr. *Kerekes* István úrnő. III. *G dur „Gloria“*. Pann. Ferencztől. Előadja zenekari kísérettel az *egyházi énekkar*. IV. *Első magyar rapsodia.* László Ferencztől. Előadja a *katonai zenekar*. Tancz.

Szép lelkesedés Halmiban a róm. kath. egyház táncmulatsága alkalmával dícséretre méltó lelkesedés szállotta meg a jelenvölteket. Nyomban elhatározták, hogy egy kereszt felállítására gyűjést rendeznek. Mindjárt össze is gyűlt elég szép kis összeg. Egy jelenvölt ezüst remonitör óráját ajánlotta fel lánczostól e ezélra kisorsolás végett, egy másik a kereszt kifaragott fáját fogja adni, egy harmadik a festés költségeit vállalta magára. Nemes eszelekedés, melyért a halmiak méltán megerdemlik a dícséretet.

Secessio Munkácson. Ne tessék képkiallításra gondolni, mert ha nagy *fészekre* találna is Munkácson a festésze, azért más városot választottak ki tartózkodásul a Nagy-Bányát elhagyó festők. Pedig Munkácsnak gyönyörű a vidéke s mi ennél föbb, olyan kiűnő modelleket „Jezus és az irasudók“ festményhez, mint általában hasonló tárgyú bibliai jelenetekhez sehol sem lehetné találni széles e hazában. De nem ezertjük secessio Munkácson alatt, hanem azon különös jelen ségre hívjuk fel a figyelmet, mit naplementekor a *Latoréza* hídján állva látni lehet. A mit az ember a bécsi, budapesti s nagybányai secessió kiállításán megmosolygott s lehetetlennek tartott, azt itt tényleg lát hatja. Sötét s világoskék hegyek felett rózsaszín piros sárga ég sajátosság fe hákkal, szíval secessió hegyet, fát, eget stb. lehet látni.

A kereskedő ifjak secessió táncmulatsága szombaton este folyt le a Vigadóban. Mindenesetre rontotta a dolgot, hogy épen akkor a vasuti tiszték is mulatságot rendeztek, mely jórészt elvonta a közönséget. Szóval nem volt sokadalom, s a mi ennek természetes következménye, nem volt bevétel. Hát ez bizony kardinalis hiba, de nem a rendezésen mult, mely a sikerérdékben mindent elkövetett. Ki tudná megmondani hányféle körülmény játszhatott közbe. Akik azonban ott voltak, mulattak feszetenül és jó kedvvel.

Színházi műsor. Szerdán febr. 5. A képviselő ur 2-szor. — Csütörtökön febr. 6. Király házassodik. Történelmi vigjáték 3 felv. Irta Tóth Kalmán. — Péntek febr. 7. Zónaelőadás féléhelyekkel: A *Vesztaszűzek*. Operette 3 felv. — Szombaton febr. 8. Barne Jolanka jutalomjátéka A Gyurkovics lányok. Vigjáték 3 felv. Herczegtől. — Vasárnap, febr. 9. Bukowa székelyek hóhéra. Történelmi színmű 3 felv. Irta Benkő. — Hétfőn febr. 10. Zónaelőadás féléhelyekkel: A *vigéczek*. Énekes bohózat, 3 felv. Irta: Kövessy A.

Elveszett váltó. Ezelőtt egy hónappal a szatmári kir. adóhivatal tájékán egy 200 koronáról szóló váltó elveszett, melyen kibcsátó *Zádsza* Gergely, elfogadó *Bereczky* György, giránsok *Tóth* Károly, *László* Károly, *Ádám* Antal, *László* Géza és *Szmutka* Antal. A megtaláló felhívta, hogy a főkapitánynak haladéktalanul adja be, a pénzüntézetek szintén felkéretnek, hogyha esetleg valaki a fentirt váltóval jelentkeznek, azt át-

venni és a főkapitánynak megküldeni sziveskedjenek.

Engé oly-átruházás. A kereskedelmi miniszter a Nagy-Károlytól — Mátészalkán át Zahonyig, illetőleg Csapig vezetendő helyei érdekű vasutvonalra *Cs. László* Elemér részére kiadott előmunkálati engedélynek *Gregersen* G. és fiai cégére történt átruházást indomásul vette.

E külvő. *Akkermann* Mihály helybeli törekvő iparos tegnap esküdtöt örök hűséget özv. *Wolkenberg* Lászlóné kedves leányának, *Annuskának*. —

Házvétel. *Erdélyi* Imre kir. kath. főgymn. tanár 18000 koronaért megvásárolta *Kovács* Ábrahám fakereskedő Eötvös-utcai házat, melyben most a folyammérnökségi hivatal van elhelyezve.

A tűzoltók bálja méltán az egyesület régi fogva ismert rendezői ügyességéhez, az idén is a legszebb erkölcsi és anyagi sikerrel végződött. Már kora délután gyönyörűkódott a legexcentrikusabb maszkba öltözött álarcosok csoportjában a város közönsége. Bejárták a főbb utcákat, hangolva a lelkesedést az este bekövetkezendő nem mindennapi élvezetre. Akik elmentek, nem is bánták meg. Álarcosmenet, tombola és az új zenekar produktióiban volt gyönyörűség quantum satis. A jókedvű társaság kivette a részét alaposan a farsangi szezonból.

Meghívó. A felsőbányai kath. legényegyesület e hó 9-én saját helyiségében, könyvtára javára, zártkörű táncvizalmat rendez, melyre a t. közönséget ez uton is tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépő-díj: személyjegy 1 kor. 20 fill., családjegy 3 személyre 3 kor. Kezdeté este 8 órakor. Italokról házilag lesz gondoskodva. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázz az egyesület.

A kath. legényegylet január hó 19-én tartott mulatsága alkalmával jegyeiket megváltották: *Óméltósága*, a püspök 20 k., *Dr. N. N. 2. Pataky* Lajos, *Zahoránszky* István, *Dr. Herman* Lipót, *Hajtajár* Pál, *Molnár* Mihály és *Részler* János 2—2 koronával. Felülfizettek: A helybeli imár-társulat 40 koronát (ez összeget felülfizetés címén a Vigad terem költségeiből engedték el), *Hehelein* Károly kanonok ur 8 k., *Dankó* János 3 k., *Ekkel* L., *Morgenhal* A., *Kalik* és *Szeremy*, *Szatmári* Imre, *Kikely* Sándor, *Pozsonyi* Gábor, 2—2 k., *Láday* József, *Róth* Gyula, *Lengyel* József, *Ruprecht* S., *Dr. Wolkenberg* A. 1—1 koronát. Kik is nemesszívűségükért fogadják az egyesület hálás köszönetét.

A Közigazgatási Naptár megjelent *Pozsonyi* Gábor szerkesztésében. Igen hasznos és minden oldalról tájékoztatást nyújtó munka. Banne van a vármegyei és városi hivatalok, testületek, pénzüntézetek, vallásfelekezetek, tanitók, szóval a vármegye területén levő összes hivatalos egyének névtára. Ara 2 korona, megrendelhető a szerzőnél Nagy-Károlyban, vagy *Luticzky* Endre kiadónál Szatmáron.

A népkönyha ezéjlaira újabban a köv. adományok gyűntek be: *Reiter* Adolfné és *Kersch* Miklósné ivén begyűlt 221 kor. 30 fillér. A püspök *Ó méltósága* 50 k. *Lesenyei* Ferenc kanonok 20 k. *Dr. Kádár*, *Hehelein*, *Szabó* Norbert, *Pomp*, kanonokok 10—10 knát. *Dr. Kelemen* Samu 10 k. *Reiter* Jakabné, *Spiegel* Ferenczné, *Deutsch* Mórné, 6-6 k-nát. *Uray* Gézáné, *Dr. Savanyu*, *Hámon* kanonok 4-4 k. *Galba* Lajosné, *Dr. Racz* Endre 3-3 k. *G. G. Szabó* István, f. t. *Hámon* Róbert, f. t. *Kaisz* József, *Bölynyi*, *Anderkó* Bertalan, *Özv. Berkovitsné*, *Kölosey* Ferenczné, *Mándi* Bertalanné, *Rózsa* Karolyné, *Schönflug* Jenőné, *Luticzky* Endréné, *Nagy* Elekné, *Vaday* Karolyné, *Biki* Karolyné, *Ricz* Istvánné, *Spindler* Karolyné, *Dömjén* Sandorné, *Dr. Makar* Karolyné 2—2 k. *Volnérné*, *Harstein* Ferenczné, *Mondik* Endréné, *Özv. Marozsan* Józsefné, *Farkas* M. Augustin, *Kádas* Józsefné, *Csolosz* Pálné, *Lencz* Katalin, *Komka* Kálmánné, *Özv. Voj-*

tóné, Juszko István. A népkonyhán begyűlt: Reiter Jakab, Klein Rudolfné, Apából 6—6-k. Özv. Blum Ignátné, Lippó 4—4-k-nát. Bíró 3-K. Mandelbaum Sámuelné, Rapaport Márton, Heilbraun Henrik, Sávör (Kálmánné, Klein Vilmos, Braun Albertné, Czinner Mórné, Roth Miksáné, 2—2 k. Braun Sámuel, Halmi 5 k. Ketten, Weisz Rózi, Markovits Salamonné, Markovits Dávidné, Glück Adolf, Nádler Szerén, Dr. Fonné, Paládyné, Rosenfeld Artur, Reiter Jakabné, Rosenfeld Ernő, Kálmán Sándorné, Grosz Adolfné 1—1 k. Dr. Tanódy Márton 5 zsák kolompért. Reiter Jakabné 10 kg. rizst Glück Adolf 5 kg. rizst küldött.

SZINHÁZ.

Csütörtökön (jan. 30) igen nagy és előkelő közönség jutalmazta kedvencét, Mészáros Alajost, ki Szigligeti népszerű, nálunk rég nem látott vigjátékát: „Liliomfi” választotta jutalomjátékaul. A jutalmazott nem csalódott közönségében, mert a tüntető tapsviharon, a hatalmas babérkoszorun kívül tekintélyes összeget tartalmazó pecsétes levél is meggyőzhette őt arról, hogy nálunk a komoly törekvés, az ambícióval párosult szorgalom mindig méltánylásra és jutalomra talál. De ő benne sem csalódott a közönség. A Liliomfi leleményes és könnyelműsége mellett is rokonszenves alakját élénk temperamentumának, vidám kedélyének összes szeretetre méltó kvalitásaival felruházta; az általa és hű kisíróje, Szellemfi által, (kinek szerepében Miklóssy remekelt) teremtett komikus helyzeteken szívből kacagott a jókedvű publicum. Az előadás különben is egyike volt a legjobbaknak. Barna J. Halmay K., Lévay, Vihary, Győre, Csáky és a többiek is mind kitettek magukért kiváló tehetségeikhez mért pompás játékkal.

A hét másik nevezetessége a Guti és Rákosi duzzadó humorának terméke „A képviselő ur” volt. Komikus jellemek, kacagató helyzetek friss, eredeti ötletek, élczek, szójátékok halmaza a bohózat. Története kevés. Tendenciája: ama fonákságok kigunyolása, melyeket a tehetség nélküli stréberrek magas pozícióra juttatásából a protekció, a szerencsés véletlen, vagy a mások élnetelensége teremt. Állandó jókedvült a telt páholyok és a széksorok fölött. Szilágyit rég nem láttuk olyan jókedvében, mint ma. A váltócsináló, a korbély, az élősd, az élvhajhász Bodollay Karcst (a képviselő ur) nem is tudjuk más alakban elképzelni, mint ahogy ő bemutatta. Kiválóan jó alakítást láttunk Halmay Kornéliától (a nagyanyós) és Győrértől (a féltékeny, szerelmes trombitás.) A Raskó és Margittay alakításai már gyengébbek voltak. Különben az összjáték és az előadás gyors menete szintén a Szilágyi ügyes rendező kezére vall. Ez a bohózat előreláthatólag még sok telt házat fog csinálni.

Pénteken, szombaton és hétfőn félhelyáras előadások voltak. „A görög rabszolga” Réthy Lirával „Az Aranykakas” és „Liliomfi” telt házak mellett igen jó előadásokban szaporították a sikerült esték számát.

Szerkesztői üzenetek.

Unika igen gyenge, nem közölhető.
Dr. J. J. Az ön által beküldött alakban nem volt közölhető, csak így adhatjuk, ahogy megjelent. Kérjük máskor is, nemcsak az ilyen, de a más természetű híreket is.

TÓTH ALBERT

Képfestészeti szobrászati, oltárépítési és aranyozó műterme

— SZATMÁRON, —

Készíték oltárokat, szószékeket, szentsirokat Lurdesi barlangokat és aekonosztásokat. Régi oltárok aranyozását *kitisztítom* és *kijavítom*. Továbbá műtermemben készíték szent **szobrokat** mindenféle nagyságban és kivitelben u. m. *fából műköből gypsből*. Festek *oltár, képeket, templommenyerzetet, stáció és zászló képeket* művészies kivitelben. Festek mindenféle felekezeti templomokat. Továbbá *termeket, épületeket, szobákat*, elvállalok mindennemű *másoló munkát, tapetazást, ezímer és czégfestést, czéggírást* mindenféle aranyozást *üveg, czég, tábla festését* és *aranyozását*, tükörfényű aranyozását a legjutányosabb árakban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

A munka megtekintésénél utiköltséget nem számítok fel.

SCHOTTOLA ERNŐ,

— BUDAPEST —

a ruggyanta (gummi) gyártás magyarországi megalapítója
műszaki központi üzlet VI., Andrássy-ut 2.
(Fonciére-palota.)

Legjobb minőségben, gyári áron szállít: **Összes mérleg gyártmányok** (külön kiadásu árjegyzék ingyen és bérmentve), a **gőzcséplőgépekhez** szükséges anyagokat és eszközöket, **csapágyfém, kenőszelenczék**, olajhoz és sűrű tovtotte zsírhoz, **géphajtó-szíjak, vízmentes mozdony- és cséplőgép-ponyvák kazal, repcze és kocsi-takarók, asbest és gummi anyagok, szelepek, vízmutatók, fessmérők, dobsinek, kenőanyagok, zsiradék, gabna-zsákok**. „Első segély” **köt-szerszekerények**, mely kötszerszekerények a miniszteri rendeletnek megfelelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban, stb. beszerzendők.

— Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve! —

— Szöllőmetsző ollók nagy választéka! —

Különösen felhívom a n. é. közönség b. figyelmét kitérő

*** * * SZATMÁRHEGYI BORAIMRA * * * * ***

melyet **Mertz** termés név alatt hozok forgalomba.

Friss töltésű ásványvizek u. m. **BIKSÁDIVIZ,** mely felülmúlhatatlan minden más ásványviznél — **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ,** — a legjelesebb konyhasós égvényesviz, mely az első helyet foglalja el **BUDAI KESERŰVIZ,** orvosok által ajánlva

Mertz István

fűszer, festék, bor és csemegekereskedése
Szatmár, Deák-tér 18.

Ajánlom a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe jó hírnévnek örvendő

fűszer- és csemegekereskedésemet,

tisztán kezelt kitűnő minőségű boraim,

melyeknek valódiságáért és tisztaságáért kezeséget vállalok.

Pontos és szolid kiszolgálás!

SZŐLLŐ
szép **bakator** és **spanyol** szőlő.
A legolcsóbb napi árakban
Különlegesség: **Elefántos szővőpamut.**

Kitűnő minőségű **SAJTKÜLÖNLEGESSÉGEKBŐL** nagy raktár.
DÉLI GYÜMÖLCSÖK.

PÁSKUJ IMRE

Saját készítésű **fehérneműek** az ezredéves országos kiállításán, jeles munka, verseny-képesség és új iparág fejlesztéséért **milleniumi éremmel lettek kitüntetve!**

HAZAI IPARCSARNOKÁBAN

SZATMÁRON

a farsang idényre

BÁLI KELMÉK

dus választékban vannak,

Menyasszonyi kelengyék a legszebb kivitelben, jutányos szabott árak mellett készen kaphatók vagy készíthetők.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajtákban fajtisztán, teljes jótállással.

É l ő k e r i t é s .

Gleditschia esemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egye-düli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül esztély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer esemete elég 200 méterre. Ara 6 frt

Dióesemeték

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdagsághoz az utóbbi időben rendkívül elterjedt Színes fénynyomatu **főárjegyzék** ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül **Az árjegyzék** sen kívül még egy olyan könyvet kap ozzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát használni ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy talon, azoknak is igen érdekében áll, **kik rendelni semmi nem akarnak**, mert benne számos oly közlemények foglaltnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Érmelléki első szőlőoltvány-telep“ Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Szatmár-erdődi h. é. vasut.

Fa-eladás.

2 éves vágásu

I-ső rendű

hasáb- és dorong-cserfa

házhoz szállítva köbméterenkint.

Hasáb-cserfa 5 kor. fill 20

Dorong „ 4 „ 50 „

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a **Szatmár-erdődi h. é. vasut üzletkezelőségénél, Rákóczy-uteza 46 sz. a. és Józsika József megbízottnál Kölcsey u. 23.**

Az ezredéves magyar állam és népe

Szerkesztette: **Dr. Jekelfalussy Józse**

Ezer év dicsőségének fénye ragyog e munkában mely a magyar politikus és tudós világ legelőkelőinek, mint: Beöthy Zsolt, Acsádi Ignác, Király Pál, Simonyi Zsigmond, Káldy Gyula, Plosz Sándor, Berzeviczy Albert stb. tollából eredő pompás ezikk k felhasználásával és a minister megbízásából szerkesztett.

A munka 625 oldalra terjed.

Ára 1 frt 50 kr. helyett 50 kr.

Megrendelhető a „Hetí Szemle“ kiadóhiv.

Termény árak.

Termény métermázsanként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	k
Tiszta buza	7	40	7	50
Kétszeres	6	45	6	70
Rozs	6	10	6	20
Árpa	5	30	5	40
Zab	5	30	5	40
Tengeri	4	70	4	90
Kasa	7	75	8	—
Fehér paszuly	5	75	6	10
Tarka	4	80	—	—
Szilva	18	—	20	—
„ füstölt	—	—	—	—
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja	1	20	1	30
Szalonna	60	—	—	20

A Dr. G. Schmidt főtörzs és tisztiorvos-féle

fülolaj

gyógyít **időszakos süketiséget, fül-fájást, fülzugást** és **nagyothallást** még idült esetekben is. Egyedül kapható üvege 2 frt

a **Városi gyógyszerárban**
Városházter Budapest.

Eladó szőlő.

Egy szép szőlő a **Nagylippán**, részben beültetve, szép lakóházzal

ELADÓ.

Bővebb felvilágosítás nyerhető e lap kiadóhivatalában.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1901. november 1-től.

Szatmárról indul:

	Gyors vonat		Személy vonatok			
	6 ⁴²	1 ⁵⁵	3 ⁴⁵	9 ¹⁸	2 ⁴⁷	7 ³⁹
Debreczen						
Királyháza		2 ²²	6 ²³	12 ⁴⁶	7 ¹⁸	
N.-Bánya			6 ²⁸	7 ³⁰	Minden szerdán	
F.-Gyarmat			10 ¹⁵	7 ²³	V.	2 ²⁷
Szatmár-hegy piact	köznap		Szamos hídől 3 ²⁰	6 ³⁵	12 ²⁰	4 ²⁰
Erdőd	"		naponta pénteken			4 ²⁰

Szatmárra érkezik:

Debreczen	8 ⁵⁰	2 ²⁰	6 ¹¹	8 ²⁷	7 ⁰⁸	12 ⁰⁸
Királyháza		1 ⁵⁴	9 ¹⁰	6 ⁵²	10 ¹⁴	
N.-Bánya			8 ⁴²	6 ³⁸		
F.-Gyarmat			8 ²⁰	6 ¹⁵	V. v.	6 ⁰⁶
Szatmár-hegy piact	köznap		8 ¹⁰	csak 12 ¹⁰ pénteken.	3 ⁴⁰	9 ⁴⁰
Erdőd			8 ¹⁰			9 ⁴⁰

Szatmáron, nyomtatott a „Pázmány-sajtó” könyvnyomdában.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, egingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és díszes kivitelben **szövetek méter számra** is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után **olesón szállítatnak.**

○○○○ Árjegyzőkek és szövetminták ingyen és bérmentve. ○○○○

„PÁZMÁN-SAJTÓ” KÖNYVNYOMDA SZATMÁR.

KÖNYV- ÉS HIRLAPKIADÓ

Névjegyek

VÁLLALAT

Gyászjelentések

Könyvek, művek

Számlák,

Rész-

vénjegyek,

Meghívók, tánczenék

Falragaszok, és nyomtatványok,

stb. a legjutányosabb árban csinosan készíttetnek.

Egyházi,

Iskolai, katonai

és közjegyzői

nyomtatványokból

NAGY RAKTÁR.

Levél- és írópapírok nagy választékban.